

KAIS. KON. HOF- BIBLIOTHEK

55.751-A

Alt-

55751-A.

K A T I C Z A,

V A G Y

A' BUDETINI FAL - ÜREG.

TÖRTÉNETEN ÉPÜLT HŐS DRÁMA

4 FELVONÁSBAN.

S Z E R Z E T T E

BARKÓCZI ROSTY ZSIGMOND,

FEJÉR VÁRMEGYÉNEK BETSÜLETBELI

AL - J E G Y Z Ő J E.

P E S T E N,

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNÁL

---

1 8 3 2.

FŐ MÉLTÓSÁGU
CZIRÁKI ÉS DIENESFALVAI
G R Ó F
C Z I R Á K Y A N T A L

Ú R N A K,

SZ. ISTVÁN APOSTOLI KIRÁLYI REND' NAGY
KERESZTESÉNEK, ARANY SARKANTYÚS VI-
TÉZNEK, Ő CS. 'S AP. KIRÁLYI FELSÉGE VA-
LÓSÁGOS BELSŐ TITKOS, 'S A' N. MÉLT. MA-
GYAR KIR. HELYTARTÓ TANÁTSNÁL TANÁ-
TSOSÁNAK, 'S ARANY KULTSOS HIVÉNEK, A'
FŐ MÉLT. HÉTSZEMÉLYÜ TÖRVÉNYSZÉK KÖZ-
BIRÁJÁNAK, ORSZÁG BIRÁJÁNAK, 'S TEK.
FEJÉR VÁRMEGYE FŐ ISPÁNJÁNAK, A' MA-
GYAR KIR. TUDOMÁNYOK' EGYETEME KOR-
MÁNYZÓJÁNAK, A' MAGYAR TUDÓS TÁRSA-
SÁG' IGAZGATÓ TAGJÁNAK,

Ő EXCELLENTIÁJÁNAK

MÉLY TISZTELETÜL.

Fő Méltóságú Gróf, Ország Birája!

Kegyelmes Uram!

Azon nagy tartozásomnak, mellyel forrón szeretett Hazámnak a' tőle nyert oktatásáért magamat lekötelezettnek érezem, néműnémű lehajtására, nékie minden erőmből szolgálni kötelességemnek tartván, — az ő színe előtt ezen tsekély soraimmal megjelenni bátorkodok. Midőn ez által egyszer'smint az írói pályára fellépek, minő sikamlós, 's könnyen megtántoritható ösvényen kezdem útamat, egészen általlátom. Ezen kétes környűlményimben Excellenciádnak azon kegyessége, mellyet szerentsém vala már tapasztalni, arra bátorít, hogy a' nagy nevéért, melly a' netalán tsüggedő szerzót feltámogathatja, esdekleni merészeljek.

Excellentziádnak azon kegye pedig, melly ezen kérésemet is megadni méltóztatott nem tsak jövendőre nagyobbakra is felsekert, hanem új ösztön is azon feltételemben, hogy a' kedves Hazám valódi boldogságát, olly arányban mint tőlem kitelhető, minden időben eszközteni iparkodjak, melly szent kötelességem nyilván való tellyesítését ma kívántam kezdeni, 's tsak utolsó pillantatomban szándékok végezni.

**Nagy kegyességébe ajánlott örökös
hódolással maradok**

Excellentziádnak

legalázatosabb szolgája

ROSTY ZSIGMOND.

K a t i c z a ,

vagy:

a' Budetini Fal - Üreg.

Történeten épült Hős Dráma

4 Felyonásban.

S z e m é l y e k.

Gróf Szunyog Gáspár, Budetin Vár Ura.

Gróf Bánfy Zsuzsa, a' Hitvese.

Katicza, a' Leányjok.

Gróf Forgács Ferentz.

Zordy*, Gr. Szunyog Atyafia.

Jakussits, Oroszlánkő Vár Ura.

Üregi, Budetini Várnagy.

Telky, Oroszlánkői Várnagy.

Borcsa, Katicza Szolgaleánya.

János, Gr. Forgács meghitt Szolgája.

**Több Vitézek, Szolgák, Kómivesek, 's fogoly
Törökök.**

A' dolog történik a' 17dik Század elején.

ELSŐ FELVONÁS.

Első Jelenés.

(Régi ízlésű Szoba.)

Katicza. Szomorúan ül, (Zsuzsa jön.)

Zsuzsa.

Illy szépen derülő napot illy szomorúan köszönteni, valóban édesem nem illendő.

Katicza. Ah édes szülöm a' nyughatatlan éjjelem, borzasztó álmaim, 's nem tudhatom minő szorultság úgy elfojtják szívemet, hogy víg arczat színleni sem tudnék.

Zsuzsa. Semmi, semmi! ma eljön az atyád —

Katicza. Épen az a' mi nyugtalanít, még ezen idő távol vala örültem nékie, 's alig várhatam a' felderülését, most pedig mikor itt vagyon szinte borzogat.

Zsuzsa. Úgy vagyon az a' szerelmeseknél; a' mit most tíz esztendővel hamarébb kívánnának tellyesíttetni, midőn már tsak egy percztől függ tellyesedése, tíz esztendőre ismét vissza telnák. De mit is félsz? hiszem a' Ferentzed olly tulajdonokkal bir, mellyekkel minden atyának kíváncsatos vó lenne?

Katicza. Ez valóban igaz, 's csak ez tart még fenn reményemben; de az is meglehet hogy ezen tsatájában, mellyből haza jön, valamelly fiúnak a' kardforgatása nékie különösen megtett, vagy valaki az éltét megmenté, mellynek jutalmául engemet nékie ígért, melly ha úgy legyen, Egek! hálátlan leány nem leszek, ezt az áldozatot is megteszem, de minő törődött szívvel, csak Ti ott fenn látjátok!

Zsuzsa. Kedves Katiczám! miért magadat olly mindenféle-képzelműzésbeli bajokkal ijesztgetni, mellyek ugyan megtörténhetnek, de még eddig ezekhez semmi valódi okaid nem lehetnek, és hiszem te leánya, és mi több! egyetlen egy, 's kedves leánya vagy.

Katicza. Köszönöm a' vigasztalásodat, de haj! semmi bizonyost nem mondhat. Gondold csak magad, 's emlékez vissza melly tsekély ok, 's semmi szerelem tett téged is Budetin Vára aszszonyává, vagy mi igazabb első szolgálójává. Ne epeszd magadat az én támogatásommal, midőn magad is vigasztalásra szorultál. Még ezen belső tüzem nem lobogott addig vigasztalhattalak, de most — az atyám igen is szeret, 's néha szerentsés is vagyok egy mosolygást (*melly nála ritkaság*) elnyerni, de ezek mind gyermeki dolgok voltak, de ha ő felőlem már rendelt volna, —

a' feltett tzeljätöl ötet elmozdítani, vagy tsak hátráltatni akarni is hah! borzasztó gondolat! Bár tsak tudnám ebbe a' bizonyost, mert a' bizonytalanság jobban gyötör mint a' féltt dolognak tellyesedése. Megengedj anyám! 'de ezen rémitő képek úgy megzavartak, hogy még kis nyugalomra vagyon szükségem. (*bádjadtan el.*)

Második Jelenés.

Z s u z s a maga, utánna néz.

Szomorú szívvel halgattam a' rémültségeid okait, 's a' magam bajai mutatják igazságokat, mert mi kaptolt engem is ezen Várnak hideg parantsolójához? nem más mint hogy az atyám láttára az egész környék legszilajabb lovát tsak egyedül ülte meg, és hogy egy török melyvasat melly minden vágásokat épen felfogott, keresztül vágott. Szerencsétlen gondolat, hogy tsak gazdagság, 's a' vérontásban gyakorlott ember a' legfőbb szerentse, mellyre egy gyengédeden pihető asszonyi szív számolhat. Hah! átkozott Török! ennek mind te vagy az oka! mert a' Magyaroknak a' természeti büszke szíve a' te itt való fészkelésedet tsak bús, 's dühös szívvel nézheti, ez ötet a' böltsőjétől a' koporsóig pántzélba ültözteti, 's vérontásra vezeti, melly a' másként kellemetessen komoly természetét úgy elvadítja,

hogy nagyobb gyönyörűséget talál abba ha több török fő' szedése után a' maga teste is vértől áradoz, mint az őtet szerető felesége oldalán; — 's így mi szerentsétlen érzékenyek bérül adatunk a' legizmosabb öldöklőnek, vagy a' legfortélyosabb fegyveresnek. Siratom kedves Hazámat, 's szerentsétlen szűzeit!

Harmadik Jelenés.

Zsuzsi. Zordy. jó

Zordy. Asszony Néném minden parantsolati tellyesítették, de most jöve egy lovas ki Uram Bátyám jövetelét és talán már ebédre való megérkezését hírül hozta.

Zsuzsa. Sok Urakat, 's késérőket hoz magával?

Zordy. A' Nemések száma mintegy tízre mehet, ha tsak az útba egynehány el nem válik tőle, az apródjait pedig a' falujokba haza ereszté.

Zsuzsi. Tíz urak! Egek lesz mit hallanom véres ütközetekről, előre is rettegek!

Zordy. Ne féljen semmit is! mind olyanok kiknek a' vérengző történetek' magok közt való elbeszélése nagyobb mulatságot szerez, mint a' legszebb asszonyokkal való mivelts társalkodás, továbbá tsak ebéd felett fog velek lenni, arról pedig gondoskodtam hogy az öreg Lantos itt le-

gyen ki ezen utolsó tsatákat már énekre is alkalmaztatta, ez őket ebéd felett elmulatja, máskor pedig feléje sem jönnek, mert szinte magok érzik, hogy nem gyenge teremtés körébe valók.

Z s u z s a. Zordy! Te egy időtől fogva igen megváltoztál a' kemény vasat látom nem forगतod olly örömetst mint eddig, illy tsekély betegeskedés mint rajtad vala máskor nem hátráltatott volna az ütközetbe való meneteltől. Ezeket pedig mind előre látnód, és így gondoskodnod hogy engem kellemetlen ne érjen! valóban erántam jó szívet mutat, akár mi az oka! köszönettel tartozom. (el.)

Negyedik Jelenés.

Z o r d y maga. (tsufolkodva.)

Talán bizon azt gondolja a' gyenge fületskéjű asszonyka hogy ez ő érette vagyon? valóba igen mulattató! de, fellyebb megy a' vágyom mint egy asszonyra a' ki a' fiatalok sorából jó formán már kilép. Miért kedvezek nékie, igen megfogható. — De! Katicza is egy időtől fogva nagyon megváltozott, sokkal hidegebb, és vissza tartóbb erántam, mint eddig vala, ennek ki kell tanulnom az okát, ha azt tudom, tudom akkor azt is mit tselekedjek. De még itt hátra vagyon az attya is, evvel hogyan végzek? valóban az atyá-

val és leánnyal egyszerre küszködni, midőn az anya is csak tsekély részrehajlást mutat, ez nehéz állapot, de éppen mert nehéz azért kedvelem; — ki hitte volna hogy egy artzátska engem is megtántorít? de ha így vagyon ki tehet ellene, de hogy tzelomhoz érhessek; szív halgass, ész dolgozz, 's azután Zordy ne félj. (el.)

Ötödik Jelenés.

Zsuzsi. Katicza.

Zsuzsi. Minden a' legjobb rendben vagyon, a' tselédek a' kötelességeiket mind pontossan elvégezték, ez a' férjemet felfogja vidítani, azután előhozom a' szerelmeteket, 's előre látom a' boldogulástokat. Eggyet majd elfeledék. Még Üregi Várnaggyal is kell szólnom, csak ő a' meghajthatatlanságával a' dolgot elnerontsa, szerentsések lehettek. Borcsa!

Borcsa. Parantsolni méltóztatik?

Zsuzsi. Küld fel a' Várnagyot, Üregit. (Borcsa el.)

Katicza. Ha Üregitől is függ valami attól nem félek, mert minden keménysége mellett is engem nem csak mint Ura' leányát megbecsül, de szeret is.

Hatodik Jelenés.

Előbbie k. és Üregi.

Üregi. Parantsolatjára!

Zsuzsa. Valóban szép hogy kívánságomra olly hamar megjelent, jól tudja úgy e' hogy a' férjem ma megjön? én megvagyok győződve hogy maga részéről is minden a' legjobb karban van.

Üregi. Eddig a' Gróf mindég megvala elégedve.

Zsuzsa. Én is édes Üregim, és gondolom hogy a' mostani vizgálat is olly jó esik ki, mint az eddigiek, ezt én magam is kívánnám, mert ettől sok függ.

Üregi. A' mit ember tehet, megtettem, vizsgálja meg bár nem a' Gróf, hanem az Isten maga, a' betsületem azt mondja, hogy ne féljek.

Zsuzsa. Igen szép, 's betsületére válik. De — édes Üregim! ugy-e Gróf Forgátsnak többszöri itt létét nem fogja időnek előtte felfedezni?

Katicza. Én is kérem.

Üregi. Miért hoznám tsak elő is ha nem kérdezi, mikor őtet nem is ősméri.

Zsuzsa. De hátha mástól erről tudósíttatna, 's magát kérdőre venné?

Üregi. Mivel Üregy hazudni se nem tanult, se nem tud, nem is fogja azt tselekedni.

Katicza. Ha az atyám szerelmemet más által előre megtudja, akkor elvagyok veszve.

Üregi. Hazugságot tőlem ne várjon senki is, ha véle jóra is tzeloz, de valamiely dolognak helytelen felfedésével sem akarok senkinek is szerentséjébe gát lenni (*gondolkodva*), A' mit tehetek el nem fogom mulatni, ha a' kérdéseit csak általjában 's elvetve teszi, majd olyan feleleteket fog vissza is kapni, de ha kerekded kérdéssel megtámad, — ha akarnék is hazudni, nem tudnék.

Katicza. Kegyetlen! de ezt is köszönöm, 's azámot tartok ígéretére.

Zsuzsa. 'S többet nem várhatunk?

Üregi. Sajnálom hogy nem! (*el*).

Hetedik Jelenés.

Zsuzsa, Katicza.

Zsuzsa. Nyíltszívűségnek, 's igazságnak rettentő példánnya, Te kibe az egyenesség lelke olly mértékben öntetett, ezen véres időkben még kegyetlenné is lettél, más boldogabb időkben születvén egy pár ember boldogságát egynéhány szónak fel nem áldoztad volna, de most talán a' testvéred szívébe is belé tudnád ütni a' kést sajnálkozással.

Katicza. Látod édes szülőm az Egemet felhőkkel borítottatni, látod a' reményeinket lassanként hervadozni, 's így látom én is boldogságot örök sirba szállani.

Zsuzsa. Kedves Katiczám, azért még semmi sem veszett el, hallottad mit ígért, ő pedig éppen olly találos elméjű mint kemény természetű, ha akarja úgy kimellőzi a' kérdéseket, hogy magad is fogsz tsudálkozni.

Borcsa (sebesen.) Gróf Forgács itt van! (el.)

Nyolczadik Jelenés.

Zsuzsa. Katicza. Gr. Forgács.

Gr. Forgács. Az elragadtatás szárnyain jövök, legalább egy pillantatra látni az éltém lelkét — —

Katicza. Miért Kedves, olly lélek szakadva, 's tsak egy pillantatra?

Gr. Forgács. Az Atyám egy nagy fontosságú királyi levelet reám bizott, hogy a' Basának személyessen általadjam; ha tudná, hogy ezen küldetésemen kívül tsak egy pillantatot is töltök, semmiért sem állhatnék jól, de mi rossz érhet, mellyet meg nem édesítene az arról való emlékezés a' kiért szenvednék.

Katicza (a' mellyére simul felnéz reája 's beszélni akar, de az *Anna* keresztül vágja a' szavát.)

Zsuzsa. Ideje, hogy a' képzelődés virító telkeiről a' valóság rideg tájjaira leszálljatok, **Forgács!** ma meg jön a' férjem.

Gr. Forgács. Annál jobb, én mindjárt elmegyek, Sasszárnyakkal vissza iparkodok, 's megjelenek Budetinbe, nem mint eddig lappangva, hanem illendő késérettel, beszéllek az *Atyáddal*, téged tőle magkérlek, (*áltkarolja Katiczát*) azután a' szerentsénk úgy felemelkedik, hogy onnét a' földiekre tsak lenézni is egész boldogság!

Katicza. Kevés pillantatok alatt sok történhet, nem lehetne e' ma ebédre megjelenned az eddig esméretlen *Atyafiadnál*, és őtet az ütközetei szerentsés kimenetele miatt megköszönteni.

Gr. Forgács. Akár mikor jött volna ezen szerentsés gondolat tudom, hogy velünk aranygyümölcsöket szedetne, de most! ezen levéltől a' tulajdon betsületemen kívül függ még a' szerentsétlen hazám java is, mellynek, kivált ezen roncsolt állapotjában mit nem tudnék feláldozni? még magát a' betsületemet is, ha nem tudnám hogy a' hazafiak betstelensége a' Hazának sem

válhatik betsületére, 's hogy te is (*Katához*) betsület nélkül erántam meghidegülnél.

Katicza. Ezen hazafiui indulatok, 's az én gondolkodásom módjáról való szép ítéleted a' nevedet, ha lehetséges lenne még mellyebben vésnék szivembe, de a' minő tüntől valaki e' földön hevítettetik olly arányban égek, mi lessz ebből nem tudom, mindentől félek, még is az Istentől e' szerelmemtől minden jót várok.

(*Zordy bejön, de nem vétetik észre, megáll, bámúl, Forgács láttára fellobban, de mindjárt ösveszedi magát.*)

Gr. Forgács. Bizzuk ezekre ügyünket, kik már olly sok édesen sinlődőket megsegítették.

Zordy. Méltóságos Grófné! (*mind megzavarodnak*) A' szobák felvigyázója várja a' parancsolatját, hogy az ebédlőt tsak úgy haggya e' a' mint vagyon, vagy a' törőktől most nyert zsászlókkal ékesíttse fel?

Gr. Forgács (boszorkodva). Az az ő dolga ezzel a' kérdéssel megkérmélhetett volna.

Zordy (szemtelen mosolygással) engedelmet kérek háborgatásomért. (*el.*)

Katicza. Zordynak a' szerelmembe való bévattása a' reményem legnagyobb részét magá-

val elvitte, mert ő az a' ki nekünk legtöbbet árthat, 's nagyon hiszem, hogy akar is.

Gr. Forgács. Miért félsz úgy Zorditól?

Katicza. Most tehát felfedezem az eddigi titkomat, Zordy belém szerelmes.

Zsuzsa. Így most már tudom az egy időtől való változását, bizony sajnos, ez még megronthatja a' legjobban elrendelt dolgainkat.

Gr. Forgács. Ha szerelmes beléd valaminthoz nem is lehet másképp annak a' ki téged lát, és körülöttesz, nintsen más mód mint őtet legalább egy ideig való halgatásra megkérni.

Katicza (*bűszkén*). Én kérjem őtet?

Gr. Forgács. Az előtt mint könyörgő állani ki máskor a' parantsinkat várta, a' megalázásnak ugyan legfájdalmassabb része, de gondold, hogy a' boldogságunk magosságát erányozza, melyet ha általa elérünk, nem ezt, de ha a' Szerencsének borzasztó lántzaikat is viseltük volna, vélünk elfelejtetné.

Katicza. Kedves Ferentzem ezt is megteszem ámbár tőle irtódom, mert mit használ a' szerelemben a' kevély szív?

Gr. Forgács. Köszönöm édesem. (*andalgásából feleszmél.*) Hoh! szégyen a' fejemre! a' szívem dolgain majd a' hazámat elfelejtettem,

Tarcs bátor szívet ezen veszélyekben, kevés vár-
tatra itt leszek, azután csak az lehet nálunknál
szerentséssebb.

Kilenczedik Jelenés.

*Fákkal ültetett hely, mellyben mély gondolatokba
merülve sétál.*

Zordy.

Tehát nem hidegvérűség, vagy személyem
eránt való kifogások az okai, hogy a' bennem
dühössen lobogó láng általa nem viszonztatik,
hanem egy más szerentsés, és pedig Gróf Forgács!
Talán mivel ő nálomnál gazdagabb, de mi érde-
meket tett a' gyáva gyermek arra, hogy Fő ház-
ból született; és a' mióta a' Török az ő legna-
gyobb Várokat elfoglalta a' gazdagság sem olly
nagy mint ennekelőtte. Katiczától pedig, az Or-
szág egyik leggazdagabb leányától alávalóság
gazdagság után ásétozni. Vagy talán, hogy ő
Gróf, én pedig Nemes Zordy? Hm! ezt jól te-
kéntvén a' külömbség nem olly nagy mint talán
sokan vélik, vagy talán, hogy az én arczám
barnább az övénel, de ezt puskaporfüst, sok
hideg, 's meleg eltűrése, 's a' tábor viszontagsá-
gai okozták, az övé nem ilyen az igaz, de mi-
tsodák azon kis tsapatok verekedései azon ütkö-
zetekhez, mellyekben engemet maga Gróf Szu-

nyogh is (mi sok) meg ditsért. De hadgyán! vár-
 jatok csak (*megint fel meg alá, felindulva*). Az
 egészbe nekem legjobban tetszik az Üregi, ha az
 ember őtet beszélni hallja azt gondolná, hogy ő
 az eleven szobra a' nyiltszívűségnek, azomban ő
 is tzinkossuk, az Urfit ki meg behadja járni a'
 titkos boltozaton! Ez már szép, 's még most is
 olly betsületes képet mutat mint enykelőtte,
 de! — nem halgatok ezután senki szavára hanem
 a' titkos tselekedetei után fogok vizsgálódni, tu-
 dom, hogy sok ditsért, 's tsodált erköltsöket meg-
 fogok szünni bámulni. Uram fia tegnap az agg
 róka sejdített valamit a' szivem állapotjáról olyan
 hosszan, és keményen megdorgált, hogy a' fejem
 most is bűg, 's azomba ő is egy titkos szere-
 lem közben járója (*megint fel 's alá jár*) de tu-
 dom, mibe sántikáltok, az egész dolgot szépen
 elakarjátok simítani, felczifrázni, azután s' szi-
 reni hangotokkal néki elenékelní, — de nem gyer-
 mek a' Bátyám! (*a' jött gondolatra megrezzen*).
 Ördög pokol a' magát rendíthetlen hősnék tartó
 Öreg sokkal jobban szereti a' leányát minthogy
 ne hagyná magát az okossan szótt hálóba kerí-
 teni, de ne félj öreg, véd Angyalod lesz Zordy,
 's előbb megtudod te tőlem azt igazán, mellynek
 azok csak árnyékát akarják mutogattni. (*Kati
 jó, Zordy látja, de mintha nem látná, tovább*

megy, lassan.) Aha jön a' nyögő gerlitzécske, tudom most alább veszi repülését, mint ezelőtt (*minden erejét összeszedpén*) vigyázz magadra legény! ha megszóllít nem merészek szemébe tekinteni, mert jót nem állhatok mivé nem változtat.

Katicza (*közelít, 's midőn közel vagyon*)
 Zordy! Zordy nem akarja hallani? (*erősebb hangon*) Zordy! Zordy (*nem hallja.*) (*sóvargó hangon*) édes Zordym!

Tizedik Jelenés.

Katicza és Zordy.

Zordy (*megindulva, lesütött szemekkel*).
 Kisasszony itt? parantsol valamit?

Katicza. Édes —

Zordy. Bizonyossan a' személybe hibázik.

Katicza. Nem édes Zordym magát keresem épen.

Zordy. Nintsenek talán (*mit nem gondolnék*) a' parantsolati tellyesítve, vagy nem jól, mit hasonlóan nem vélnék.

Katicza. Más tárgy hozott ide magáh. — —

Zordy. Tessék megengedni, én a' Kisasszonnyal a' kötelességeken kívül semmiről sem szólhatok, sokkal mélyebben tisztelem személyét

minthogy a' tegnap igen értelmessen kiadott eb-
beli parantsolatját ma már által hágnám.

Katicza (*járkál*). Tigris lélek, mellynek
kezébe jutottam, látom, nem lehet messzéről a'
tzealomhoz jutni, kerekdeden ki kell mondanom.
Zordy! magának a' szobába való jöretele — —

Zordy (*tsufolodva*). Igen alkalmatlan vala.

Katicza. Valamivel meg esmértette — —

Zordy. Mit titkolni akart volna.

Katicza. Mellyet nem reménylem, hogy
káromra akarna fordítani.

Zordy. Mitsoda kár? Minden vagyonra való
felvigyázás reám vagyon bizva, én' pedig értem
kötelességemet.

Katicza. Kegyetlen nem akar érteni! —
Nem valamelly töredékeny's elveszendő tárgyról
szóllok — —

Zordy. Akkor nem tartozik az én száma-
dásaimba, 's tessék megengedni, ha ollyas dol-
gokba, mellyek nem illetnek nem keveredek.

Katicza. Kőszív! (*megfogja egyik kezét*).
Zordy! ne legyen gyilkos — midőn szabadító An-
gyal lehet, tudja azt, hogy az Atyámnál az
egész földi szerentsém a' kezébe vagyon, ha nem
akar hasznomra dolgozni ne legyen vesztetre,
ne forduljon el Zordy, ha valaha szeretett és be-
tsült most mutassa meg, mitsoda ditsósság is le-
het

het a' férfinak egy gyenge asszonyi személyt szerentsétleníteni, 's azt is nem egyenes uton, hanem alattomos áskálódással? (*Zordy keveset megfordúl*) Zordy! Az atyafiság szent köteleire melyekkel öszveköttetünk, 's azon szent tűzre, mellyel mint mondja hevítették kérem, most midőn szerentsém kényyétől függ, ne keserítettse örökre éltemet.

Zordy (*lágýabb hangon*). A' mit beszél szép Katicza nem értem, mi a' kívánatja? (*fel néz, és láttára megszeliidül a' tekintete.*)

Katicza. Egy a' kérésem, 's az is tsekély férfiúnak, a' halgatás, tsak ezt kérem nemes szivétől. — —

Zordy (*búsan*). Nemes szivnek mondja, 's esmérí szivemet, és még is megvetette.

Katicza. Ki állhat az öröktől elrendelt dolgok folyamatja ellen! Megvallom még Ferentzemet meg nem láttam, senki olly részvétellel az én részemről nem ditsekedhetett mint maga, 's gondolom, hogy magával sem lettem volna szerentsétlen, de egy pillantat. — —

Zordy. 'S én megutáltattam.

Katicza. Megutáltatott? nem! akkor rólam balol itél, megesmérém én azolta is minden jó tulajdonit, azokat betsülöm, és ha valakinek jót kívánok, és ha lehet elő is segéllem, bizony-

nyára maga az, tsak szívemet, melly már nem az enyim, ne kívánja. Zordy úgy e' nem lesz kegyetlen, és meghallgatja a' kegyességre intő belsejét. Ha az egész kérésemet nem is legalább egy részét adja meg, tsak ma ne szólljon.

Zordy. Ezt megteszem.

Katicza *(megfogja kezét.)* Köszönöm, és esmérvén emberségét számot tartok szavára. *(el.)*

Tizenegyedik Jelenés.

Zordy *(elragadtattva utánna néz.)*

Hah! édes ámbár mérges szavak, kellemetes ámbár nyilas pillantások, mellyek engemet ki ennekelötte tsak mozsár ropogások, kard villongások, és haldoklók jajjai közt találtam mulatságot, és édes idő töltést úgy megtudtak változtatni, hogy ezeket megutálván, mindég tsak egy szép arcza után sóvárgok, de ki tehet róla, ha ez így vagyon elvégezve. — — *(járkál, egyszerre meg dőbbenve és fellobbanva meg áll.)* Zordy! te vagy e' az előbbeni erős lelkű Zordy, nem! ezt nem szenvedem, ha enyim nem lesz másé sem. lesz megyek a' szerentséjek' minden módon való feldulásokra *(el akar menni, de egyszerre megáll)* hah most emlékezem, hogy eszelőségemben és álmomban miket ígertem, ma nem szóllani, ha engem evvel mások megelőznek rettentő gondolat, de meg ígertem, és kezemet is adtam, ezt meg-

kell tartanom, mert a' dühösségem sem hozhat arra, hogy valaha mondhassa valaki: szégyeld magad szót törő. (el).

Tizenkettődik Jelenés.

Nagy Szoba.

Gr. Szunyog, Érdy, Berendy, és több vitézek, Zordy, vetkeztető szolgák, és fogoly törökök.

Gr. Szunyog. Egyszer, hogy megérkezünk, most barátim vessük le ezen nehéz öltözetet, melly elég ideig nyomta vállainkat, a' munka után pihenni, és nyugodni kell, hívjátok Feleségemet, és leányomat.

Berendy. Ne bántsa Barátom, hiszen ezen nagyobb részbe véres fegyverek, és ruhák szegényeket csak ijesztenék.

Gr. Szunyog. Eh! az én hölgyem katonának a' Felesége 's ezektől nem fél, eleinte ugyan irtódzott, de utóbb úgy megszokta, hogy most fel sem is veszi.

Érdy. Már akkor eszméletlenkép is tisztellem, ha én megházasodom én is illyét választok, mit is érnek azok, kik egy véres kardra nem is pillanthatnak, ha pedig olyanra találnék, ki a' táborba is követne tüstént Érdyné lenne.

3 *

Gr. Szunyog. Azt az enyim ugyan nem teszi, de a' pántzélomat, és sisakomat már fel tudja tsatolni, és leoldozni, a' nem igen véres tsatákat is már borzadás nélkül meghallgatja, és egész katonás asszonnyá változtatnám, ha többet lehetnék ide haza de ezek az ebek (a' törökre) soha sem tudnak nyugodni.

Tizenharmadik Jelenés.

Előbbiek, Zsuzsa, Katicza és Üregi.

Zsuzsa (*megtsúkolja, Katicza a' kezét*).

Gr. Szunyog. A' Feleségem, és Leányom, ezek pedig Vitéz Urak! Mit tsináltatok eddig? te kedves leányom halvány vagy, bajod vagy?

Katicza. Semmi, reggel fő fájást érzék, de már ez is elmúlt.

Gr. Szunyog. Zordy! (*ki a' Gróf körül forgolodik*) talán beteg volt tetemessen, de akarja előttem palástolni.

Zordy. Nem, testikép semmi baja sem volt.

Gr. Szunyog (*tréfássan*). Esztelen ember! az eszébe talán tsak nem volt. Látjátok én a' karom sebén kívül, melly is kevés hetek mulva begyógyúl, egészen épen jöttem haza, nem pedig kézláb nélkül rontsolva, vagy halva hozattam haza mint ti ijesztgetni akartatok.

Katicza. De drága Atyám, ez mind megtörténhetett volna.

Gr. Szunyog. Kis bohó! miért jársz a földön, hiszen elesvén a' láodat eltörheted. Nézd a' kertészem soha sem vala egy ütközetben is' még is sánta, én pedig kevés hetek múlva egészen ép leszek. Hah te is itt Öreg? hogy ment eddig a' dolog?

Üregi. A' kiadott parantsolat szerint.

Gr. Szunyog. Nem jött senki titkon a' Várba? *(ez alatt Zsuzsa és Katicza zavarodásban vagynak.)*

Üregi. A' ki bejött az én jóvá hagyásommal, és engedelmemmel jöhetett csak be.

Gr. Szunyog. De valami hamis Török szinlett név alatt nem tsuszott be?

Üregi. Arról jót állok, hogy a' ki bejött mind a' tulajdon betsületes neve alatt jött.

Gr. Szunyog. Jól vagyon. De feleség szorgoskodtál e' ezen vitéz Urakról is?

Zsuzsa. A' mi tehetségünkbe vagyon iparkodtam őket illendően megvendégleni, Zordy Ötsénk pedig az Öreg lantost ide rendelte.

Érdy. Ez már igen helyes, vigadhatunk, hijába! Nints olly vigáság mint egy tsata, 's azutánna való vendégség.

G r. Szunyog. Délután pedig ki megyünk az erdőre, és hozunk egy szarvast, vagy vadkant, most ha tetszik nézzük a' ménesemet. Zordy a' szürke tsikó meg vagyon tanítva?

Zordy. Én magam tanítám, már kész pap-ripa?

G r. Szunyog. Köszönöm Ötsém. Barátim Zordy Ötsémet ne úgy nézzék mint valami elkényeztetett gyerkőczét, ha az elmentem előtt meg nem betegedett volna, majd látták volna, hogyan forgatja a' kardot.

Zordy. Nékem itt lenni sokkal súlyosabb vala, mint az ütközetbe lehetett volna.

G r. Szunyog. Hogy ha úgy tetszik: *(mind el).*

Tizennegyedik Jelenés.

Zsuzsa. Katicza.

Örvendj leányom győztünk! Soha a' férjemet illy jó kedvel nem láttam haza jönni, máskor félnapig is már itthon vala és még sem hivatott, mert hívás nélkül megjelenni talán Szentség törésnél is nála nagyobb lenne; bizonyossan a' verekedések igen véressek voltak, hogy olly jó kedvű. Tehát megígérte holnapig a' Zordy a' hallgatást.

Katicza. Holnapig igen, de tovább — —

Zsuzsa. Holnap pedig annál inkább nem fogja felfedezni, mert a' férjem által elküldetem az Atyafiaihoz a' szerentsés hazajövele megjelentéséért: ebben a' járatban oda marad vagy két napig, ha pedig haza jön, tántzolhat ha kedve jön a' lakodalmadon.

Katicza. Látom a' szerentsém napját fakedozni, kegyes Atya *(az Ég felé emelt kezekkel)* oltalmazd a' felhőktől, és engedd szépen lenyugodni.

(A' Kárpit lefordúl.)

MÁSODIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

Gróf Szunyog maga (*komor.*)

Ez az esztendő nem mutatja magát olly rosszúl, alig kezdtük, és már két győzelem keves veszteséggel, ha ez soká így menne a' pogány eb nem soká enné a' magyar kenyeret. Itt a' házba is túrhetően ment a' dolog, de egészen jó hogy ment volna arról szó sincsen, mert az itthon nem létembe mindenki a' ki mást mint parasztruhát visel parantsol, ha én itt vagyok ez másképp megy, — egy az Úr, a' többi engedelmeskedjék. Nem nevetséges házikormány az, a' hol az úron kívül még az asszony, gyermekek, 's számos tisztviselők uraskodnak? Nem! az én itthon létembe minden madár a' ki a' földemre szál, ezt csak az én engedelmemmel teheti.

Szolga. Jakusits kívánna bejönni.

Gr. Szunyog. Jakusits? Oroszlány-kőura, mit akar tiz esztendei itt nem léte után?

Szolga. Azt maga fogja legjobban megmondhatni.

Gr. Szunyog. Igaz, késérd be illendően.

Második Jelenés.

Gróf Szunyog, és Jakussits

Gr. Szunyog. Melly ritka szerentse Vitéz Jakussits urat hajlékomba tisztelhetni.

Jakussits. Eppen ezen látás ritkasága is vezérlett ezen lépésre, hogy annak véget vessek, mint szomszédoknak, jól tekintvén a' dolgot még sem illik olly soká haragban 's gyűlötségben élni.

Gr. Szunyog. Haragban 's gyűlötségben nem voltunk, legalább részemről, ha némelly határ perek bennünket egymástól elidegenítettek is.

Jakussits. Ehhez járulnak az utolsó győzedelmei is, mellyek a' hazafiúi szívemre úgy hatottak, hogy ha azoknak szerzője halálos ellenségem lett volna is, a' kezemet békességre első nyujtanám. Tudom Vitéz szomszéd nem kémelte a' tsalmákat!

Gr. Szunyog. (*komoly tréfával.*) A' tsalmákat kéméltem ugyan, de nem a' fejeket, a' török kéve gyanánt hullott, 's tudom hogy csak én miattam is egynehány Alláhhall kevesebbet hall Mohamed. De ezekről délután sokkal jobb beszélni, reményleni hogy tsekély ebédemet, 's a' béke poharat meg nem veti?

Jakussits, Gr. Szunyog tsekély ebédjét? fogok bátorzkodni.

Gr. Szunyog. Nem tetszik leülni is
(*leülnek.*)

Jakussits. Más valami tzelja is vagy on ide jövetelemnek, mi mint szomszédok azt a' sok határbeli pert tsak ugyan félre tehetnének.

Gr. Szunyog. (*felindúlva*) Talán azt akarja hogy a' nem régiben hozzám küldött feltételeit elfogadjam? nem, abból semmi sem lesz! még én élek az én birtokomból senki tsak egy talpnyit sem fog elvenni, és tudja meg azt, ha a' pert meg is nyerné, még én élek a' nyert birtokba soha sem fog jönni.

Jakussits. Arról szó sintsen, Budetint Oroszlánykővel össze lehetne kaptsolni, a' nélkül hogy azt per határozza el.

Gr. Szunyog. (*gondolkodás után*). Vagy azt gondolja, hogy mivel fiaim nintsenek a' jószágaim a' koronára szálván azokat attól megveszi, nem! a' leányom lesz az örökösöm, tettem én ezek eránt már lépéseket, 's gondolom ezen utolsó háborúm ezeket még jobban előre fogja mozdítani.

Jakussits. Én is így gondolkodtam! a' jószágok legyenek Katitzuáé, 's mindjárt könnyebben érek a' célhoz.

Gr. Szunyog. (*felháborodva*) Mit? azt nem hittem volna! az én halálomra várni, 's a' szegény

gyenge asszonyi személyt a' birtokából kivetni, ezt nem vártam Jakussits úrtól, ez ugyan a' mai szokás, de ennek is tehetek előre gátot.

Jakussits. Látom már hogy vitéz szomszéd nem akar érteni. Én megláttam a' leányát; beléje szerettem, 's im most feleségemnek megkérem.

Gr. Szunyog. Ez már más! Mit talán sérelmesen mondtam, tessék magának tulajdonítani, miért nem beszélt mindjárt magyarossan, világossan. Tehát a' leányomat kéri? Ez nagy fontosságú dolog, ez meggondolást kíván, beszélt már erről véle?

Jakussits. Eh! mit sok szavakat vesztegetni avval, ki a' dolognak elvégzéséhez tsak keveset járulhat, legjobbnak gondoltam ezt az atyának felfedezni, ki, ha tetszésére vagyon, azt a leányának parantsolat formába megmondja, legfeljebb ha atyai szeretetétől vezéreltetvén a' belőle származandó hasznokat nékie elé számlálja. Mit is érnek azon sok, 's czifra szavak, mellyeket a' férjfiak a' leányoknak külföldön elébeszélni szoktak, melly tsunya szokás szívem fájdalmára már sok Magyar legényeknél is tapasztaltatik. Egy ugrásra haza nyargalok, de ebédre fogok bátorkodni. (el.)

Harmadik Jelenés.

Gróf Szunyog. (*maga fel 's alá.*)

Illy formán megint egy aggodalomtól megszabadúlnék, de a' leányom szerentséje sokkal fontossabb tárgy mint sem hogy ezt sebességgel lehetne, vagy akarnám elvégezni. Lássuk tehát! Jakussits egy már Árpád királyaink alatt is, híres nemzetségből származik, az ősei mind jeles emberek valának, maga is jó ember, egy kevésé ugyan makats, 's nyakas, de ez férjfinak nem áll rosszúl, egyébbaránt jó, 's Vitéz katona, a' pereink előtt sok ütközetben együtt katonáskodtunk, nem fiatal már, de annál megletebb, 's okosabb, hisz a' fiatal leányomnak úgy is még vezetőre vagyon szüksége. Továbbá a' többi tágas birtokain kívül Oroszlánykő Vára is az övé, melyekből leányomat tsakugyan illendően eltarthatja. Hát ha még az én minden jószágaim az övéihez kaptosztatnak! hah! most is Illyésházyn, 's Thurzón kívül senki sem mérkezhetik meg vélem, ezután pedig az Unokámra az egész Nemesség tsak irígy szemmel tekint fel. (*fel 's alá, 's egyszerre meg ál*) Jakussits Katicza a' tied! János!

Negyedik Jelenés.

Gróf Szunyogi. Zordy.

Zordy, (*kinek láttára Gróf Szunyog komlók megrántzosodik.*)

Gr. Szunyog. A' tegnapi parantsom, hogy atyámfiait a' jövetelemlről tudósítsad igen világos vala.

Zordy. Melly pontossan tellyesítettett volna is, ha vigyázatalanságból regvel a' ló úgy meg nem rúgott volna, hogy lóra nem ülhetek, de elküldém Jánost.

Gr. Szunyog. Így szokott járni a' szeles fiatal ember. A' feleségemmel akarnék beszélni, — de megállj, véled is akarok szólni.

Zordy. (*félre*) Most vagy soha!

Gr. Szunyog. A' számadásaidat fontos dolgoktól hátráltatván, ma meg nem nézhetem — de a' leányom olly változottnak látszik, tegnap egész nap olly tsendes, olly gondolkodó vala, mint ez előtt soha sem.

Zordy. Az igaz, de a' leányok az ő idejében elszokták a' gyermeki bábjaikat vetni, 's más foglalatosságot keresnek, melly az előbbeni jó kedveket andalgással váltja fel.

Gr. Szunyog. (*fellobbanva*) A' szerelmet gondolod? ki bátorkodott az én távolyságomba a'

Váromba jönni? talán csak nem gondolnám, hogy te merészletted volna szemeidet ő reája felemelni?

Zordy. *(Ezekre igen illetődik, fellobban haragja, de mindjárt mérsékli magát.)* Távol vagyok attól, hogy én legyek az andalgásának eszközlő oka. Egészlen más édes uram Bátyám jövőendő Veje.

Gr. Szunyog. Hogyan tudhatják ők azt, mit csak magam is egynehány perczel ez előtt határoztam el,

Zordy. Meglehet hogy az uram Bátyámtól elhatározottat Vő, és az általa választott Vő nem egy személy.

Gr. Szunyog. Mit? ő általa választott Vő? az én tndtom nélkül! itt valami lappang, te is olly titkolódó képet csinálsz parantsolom fedezz fel mindent.

Zordy. Ha parantsol, reám ne tessék neheztelni, ha az mit mondok nintsen tetazására, az egész csak abból áll, hogy uram Bátyám itthon nem léteben egy fiatal Gróf Forgács sokszor a Várba lopódzott, a' szívét megnyerte, 's a' házasságot is eltökélették.

Gr. Szunyog. *(felindulva)* Ördög pokol! és te ezt engedted?

Zordy. Én is csak tegnap tudtam meg, azt is pedig akaratjok ellen.

Gr. Szunyog. Tehát Üregy volt a' biztos?

Zordy. Tsak ő nála volt még Vár kulta én kivülem!

Gr. Szunyog. Tehát így megtsalattattam Feleségemtől, Leányomtól, Ötsémtől, Várnagyomtól, szörnyűség, alávalóság!

Zordy. Kérem én tsak tegnap tudtam meg, tegnap pedig a' vendégek miatt nem akartam ezzel uram Bátyámat megszomorítani.

Gr. Szunyog. Hah! ki kell mennem a' szabadra, mert ha így mennék hozzájuk nem tudom mit tennék vélek. *(dühössen elmegy.)*

Ötödik Jelenés.

Zordy.

Haha! jól tzeloztam, természetesen jól találtam *(bosszonkodva)*. De nékem azt mondani: te tsak nem merészletted a' leányomra szemeidet felemelni! ez már sok, ezt nem vártam, ez majd lábaimról is levert. A' kevély Grófnak Ósannya nem volt Zordy Kisasszony! igen, midőn a' nemzetségem virágzásban volt, akkor egy Zordy Kisasszony nem volt megaláztató Nő egy Gróf Szunyognak, ellenkezően igen hasznos házassodás vala, de most, mivel az atyám mindenét elfetsérlette, ha éppen azon Zordy vér egy Szunyog Kisasszonyra néz, ez szemtelenség! Nem ezt

nem szenvedem, öreg! ezt megfizeted magad, gyermeked, és feleséged. (el).

Hatodik Jelenés.

Zsuzsa, Katicza.

Katicza. Ez tehát az a' reám nézve kétes nap, melly elhatározza, hogy ez a' föld poklom lesz-e' vagy Menyországom, ez fog vagy angyali módra szerentséltetni, vagy a' kétségbeesés örvényébe taszítani, az illy fontos dolgok elvégzetése előtt minő érzelmek minő gyötrődések fogják el annak belsejét ki illy állapotban vagon, csak az értheti a' ki már illy szorongatató órát élt.

Zsuzsa. Értlek kedvesem, a' tulajdon szerentsétlen tapasztalásom tanított a' te bajadat felfogni, 's megismérni nagyságát, légy kevés ideig túrelmes, 's megleszel mentve legalább a' bizonytalanság kínaitól.

Katicza. Talán ez által, hogy a' szerentsétlenségem felől bizonyos lehessen. Kiváncsálami, de mit? magam sem tudom, egyszer kész volnék a' legrosszabb meghalgtására is csak hogy a' bizonytalanságomtól megmenekedjek, másszor pedig inkább akarnék egész holtomig gyötörtetni, mint arról bizonyos lenni, hogy az

alkotóm olly végtelen sok teremtései között én vagyok a' legboldogtalanabb.

Z s u z s a. Tsillapodj leányom a' koczka mindjárt vettetik, — az atyád sebes lépésekkel felénk jön, itt maradsz?

K a t i c z a. Ezen rettentő aggodalmamba hasznomra úgy sem tudnék lenni, hanem inkább káromra, azért kérlek végezd el magad, segítsen a' jó Isten, 's az atyám szívét lágyítsa, (*megtsókolja el.*)

H e t e d i k J e l e n é s.

Z s u z s a, 's **G r ó f S z u n y o g.**

Jó regvelt kedves férjem, ma igen korán kint jársz, tsak meg ne ártson, de régen nem lévén szerentsém magaddal beszélni, olly sok öszvetorlódott, hogy alig tudom hol kezdjem. Nem ülsz le? én valami fontos tárgyról akarnék véled tanakodni.

G r. S z u n y o g. Én pedig egy elvégzett nagy fontosságú dolgot akarok adni tudtadra.

Z s u z s a. A' miről én szóllok ó nemzetségünk legbelsőbb állapotját illeti.

G r. S z u n y o g. Az enyim is.

Z s u z s a. Kedves férjem! a' leányunk azon egyetlen egy záloga szerelmünknek, mellyre az Ég érdemesnek tartott, közelit azon időhöz. —

G r. Szunyog. (*haragossan*) Mit kerited, 's tsavarod gyalázatos dolgotokat, vagy azt gondolod, hogy én arról semmit sem tudok, 's engemet majd mézes szavaiddal elaltatsz? hogy me részlettetek ti az én távolságomba (*szegényeken kívül*) vendéget a' várba fogadni, és mi több házasságról nálam nélkül tanakodni?

Z s u z s a. (*mindjárt eleinte félre*) Hah hitszegő Zordy! Megengedj kedves, a' kit a' Várba fogadtunk olly ember a' ki ellen senkinek még magadnak sem lehet kifogásod.

G r. Szunyog. Ha maga a' Királyom is akarna a' Várba jönni, tudom hogy előbb tudtomra adná, eddig soha sem mondhatta senki is: Szunyog nem egyedül való ura Budetinnak, és ime ezen férhias ditsóságtól megfosztattam, nem valami idegen hatalmastól, hanem tulajdon házi népem által.

Z s u z s a. Tsillapodj férjem! ha legkevesebbet tettünk volna, melly a' nemzetségünk lealatsonyítására tölözna, a' legalább való teremtések volnánk, de így — —

G r. Szunyog. Nem elég tehát az, hogy mindenki mondhatja Gróf Szunyognak nintsen elég esze, vagy tekéntete a' háznépe kormányozására, azért a' kormányt viszi a' (*megvetéssel*) felesége. Nem ez nem vala még eddig, de ezután

sem leend. Ha e' napon, melly ezen gyalázatommal megesmértet, nem történne házamba egy szerentsés változás, ezért máskép lakolhatok, de így elengedem, tudd meg tehát : Katicza Menyasszony.

Z s u z s a. (*ijedve*) Menyasszony! és kié!

G r. S z u n y o g. Jakussitsé.

Z s u z s a. Jakussitsé! gondold csak meg mennyivel időssebb nálánál, hisz attya lehetne.

G r. S z u n y o g. A' mennyivel időssebb, annyival okossabb is, a' többibe pedig egymáshoz hasonlók, egyébberránt illó e' hozzája vagy nem azt én ítélem meg, elég az, hogy én ezt így végeztem, most tudod, mond meg nékie, hogy ma itt is lesz az ebéden, a' jövő Ura, 's délután meglesz a' kézfogó. (*el*).

Nyoltzadik Jelenés.

Z o r d y. (*fel meg alá jár.*)

A' dolgok mostani állapotjok szerint már látom, hogy Katicza az enyim nem léssen, de legalább az vigasztal, hogy Forgácsé sem léssen. Akár kié lesz most már nem bánom, de hogy az meg nem kapja a' kiért engem megvetett, ez édes ír a' sebemre. Ezt hogy lehessen eszközteni megnyit törtem a' fejemet, 's ime! a' jó angyalom ide küldi a' vén ficzkót Jakussitsot segítségemre. Szegény tudósok, és böltsek, minden fej-

törések mellett addig ki nem tudtok jönni a' szorultságból, még a' sors az eszközöket a' kezekbe nem játssa, Tehát a' vén Jakussits lesz a' tüzes vőlegény. Tudom most, Zordy nem volna olly kellemtelen! — és ha minden módokhoz, mellyeket az Ég, föld, és pokol adhatnak, nyulni akarnék még lehetne valamit az én részemre eszközteni, mert Jakussits durvasága mellett jó vén bolond, ezt reája lehetne venni, hogy azon fiatal személyről, mellyet ő csak szerentsétleníteni fog, önként lemondjon, — Katiczának pedig egyenessen megmondani, hogy csak úgy szabaditom meg Jakussitstól, hogy az enyim legyen. De nem! inkább magam is szenvedek, csak hogy lássa meg, mit tesz a' Zordyt megvetni.

(Zsuzsa jó.)

Kilenczedik Jelenés.

Zsuzsa és Zordy.

Zsuzsa. Szörnyeteg! még mersz a' ragyogó napra nézni midőn látod, hogy két embert a' kétségbeesés legmélyebb örvénynebe taszítottál.

Zordy. Sajnálom, hogy a' kötelességem pontos tellyesítése, és a' kérdésekre igazán felelő lelkem némelyleknek nem tetszik. De ezt parantsolja a' betsület érzésem.

Zsuzsa. Azon betsületed még sem tiltotta meg az adott szavad megtörését, hitszegő

Zordy. Hitszegő! ezt nékem, férfiú kard próba nélkül nem mondhatná, tegnap nem is szólottam, mert az adott szavam szent előtttem.

Zsuzsa. A' szavaid szentek, de a' tetteid ördögiek. (*tsufolodva*).

Zordy. Hogy ma reggel a' szilaj ló megrugott, 's így akarátja szerint nem utazhattam el, arról nem tehetek.

Zsuzsa. A' ló rugott meg? Ösmérem én azokat a' ló rugásokat.

• **Zordy**(*tsufolodva*). Ösméri? (*szemtelenül a' szemé közé teként*) tehát mi igen jól esmérjük egymást.

Zsuzsa. Nem, — ezt a' szemtelenséget nem türhetem. De várj tsak, néked is eljön még az órád. (*el*).

Tizedik Jelenés.

Zordy, azután **Gróf Forgács.**

Zordy. Nem tetszik az igazság! valóba sajnos, de jól tekéntve a' dolgot az ő elküldése, és az én lórugásom igen öszveillenek. (*Forgács jön*). Aha! jön a' hegyke Úrfi, meglátjuk mit akar.

Gr. Forgács. Tehát igaz, édes Zordy, hogy Jakussits az a' szerentsés a' ki az imádott Katiczám kezét elnyeri.

Zordy. Uram Bátyám ma úgy végzett.

Gr. Forgács. Lehetetlen! Én is még akarok valamit próbálni. Zordy ha legkevesebb emberi érzéssel bír, legyen segítségemre. Tudja már **Gr. Szunyog** a' szerelmemet?

Zordy. Én ma reggel felfedeztem.

Gr. Forgács. Nem reménylem édesem, hogy felólem rosszat mondott.

Zordy. Kérdezze a' Bátyámat előttem, hogy miket mondottam.

Gr. Forgács. Köszönöm. Zordy ne hagyjon el, nem leszek hálátlan, most török, vagy szakad (el).

Zordy. Határtalan vakság, szörnyű butaság! én legyek segítségére! és pedig mert nekem soha sem tett rosszat, tehát valaki szíve kedvesét elrablani semmi sem! én a' megvetett szerető legyek segítségére a' kedveltnek, iszonyu balgátság, melybe szerelem! az embereket hozod. Köszönöm Katiczám, hogy az észhez vissza hoztál, de (keserűen) meg is megkapod a' tanításod bérét (el.)

Tizenegyedik Jelenés.

Gr. Szunyog.

Igy tehát Katiczámtól is meg kell válnom, bizony ez sokkal nehezebben esik mint véltem, de hisz! csak a' szomszédba megy, a' hol naponként láthatom, ha nem tudnám, hogy olly szerentsés házasságra lép, bizony nem ereszteném ki a' Váramból, de a' szerentséjébe senkit sem akarok hátráltatni, hogyan tehetném tehát a' leányomnál. Volna ugyan okom neheztelni, de meg engedek, erről egy szót se. (*Katicza jó*). Kedves leányom, bajod vagyon, vagy örömödbe sirsz, mondhatom, hogy sok asszonyokat, és leányokat láttam már sirni örömökbé.

Katicza. Hogyan örülhetnék én annak a' mi örökre boldogtalanít.

Gr. Szunyog. Nem reménylem, hogy az én leányomat valaki csak egy ujjal is bátorzkodott volna sérteni.

Katicza. Nem külső rossz, hanem itt (*szívére mutat*) az oka busongásomnak.

Gr. Szunyog. 'S mi bajod ott?

Katicza (*letérdel előtte*). Kedves Atyám! mindenre a' mi szent előtte kérem hagyjon fel azon parantsán, hogy Jakussits felesége legyek.

Gr. Szunyog. 'S miért? Kelj fel édesem, 's tud meg, hogy ez nem egy meggondolatlan választás vala tőlem, hanem bővebb megfontolás után szántalak nékie. Mindened mire egy aszszony számot tarthat meglesz, férjed, betsületed, gazdagságod — —

Katicza. De a' szív — —

Gr. Szunyog (*felháborodva*). Szív! gyermeki képzelmény! De tudom ez honnét jön, az a' gyermek a' Forgács erről néked annyit mesélt, még magad is azon bal véleménybe jöttél, hogy a' szerentsés házassághoz szerelem is kívántatik, de ez tsak olly báb, mellyel a' nőtelenek jádzanak, a' házasság első esztendeibe pedig már félre vetik. Az a' Forgács nekem éppen nem tetszik, tsak a' titkos lappaŋgásai miatt is, és hogyan is tudna ő mint olly fiatal egy ház népet illendően kormányozni. (*Szolga jő*).

Szolga. Gróf Forgács kíván béeresztetni!

Gr. Szunyog. Hogyan jött Gróf Forgács a' Váramba?

Szolga. Hiszem itthon létében Méltóságodnak minden Nemes Vitéznek szabad a' kapu, de szine elejbe méltóztatik e' ereszteni az más.

Gr. Szunyog. Igen jól van, éppen jókor, hadd jöjjön.

Szolga (*el.*)

Tizen-

Tizenkettődik Jelenés.

Gr. Szunyog. Katicza. Gróf Forgács.

Gr. Forgács. (jön). Eddigi való esmérletlenségemet — --

Gr. Szunyog. Forgács az én házomban, ámbár tudtom nélkül nem esmérletlen.

Gr. Forgács. Hogyha ide haza tetszet volna lenni, soha egy lépést sem tettem volna a' Várba tudta, és engedelme nélkül.

Gr. Szunyog. Silány kifogások! De ha igazi Magyar szive lenne, az országunk illy szomorú napjain nem tölténé az idejét Asszonyok mellett pamlagon, hanem a' vitézekkel kezét fogna, és azon szent törekedését minden igaz Magyarinak, a' hazájának a' török iga alól való kiszabadítását maga is elősegíteni iparkodna.

Gr. Forgács (ön érzéssel). Ebbe a' dologba sem maradtam hátra, hogy magamat szégyenlenem kellene, de az utolsó tsatamba kapott seb a' karomon hátráltatott, hogy nem vehettem részt azon tsatákban, mellyeknek a' Gróf olly ditsóen vala a' Vezére. Így pedig gyengén általlottam menni a' táborba, mert nem akarnám, hogy valaha mondhassa egy Török: a' Forgács kardja nem súlyos.

G r. Szunyog. Ha mint vágó vitéz nem is jöhetett, azért vehettük volna jó hasznát, mert háborúban nem csak kard kell. De ha az Óseiben buzgó Magyar szív magába is léledzene, akkor legalább eljött volna táboromba, 's a' Váromba való jövetele szándékát felfedezte volna, akkor mit tettem volna bizonyosan nem tudom, de így — —

Katicza. Jobbítsa tehát meg kedves Atyám kegyességével eltévedéseinket, de a' szerelemtől elragadtattva — —

G r. Szunyog. Minden illendőségről, és parantsolatimról megfejtkeztek. De Forgács, ha olly nagy a' szerelme mint a' leánnyommal eltudta hitetni, vagyon most alkalma azt megmutatni.

G r. Forgács. Most! (tüztől elragadtattva). Mutassa azonszörnyötegeket, azon lehetetleneknek látszó munkákat, mellyeket tölem kíván, érzek magamba óriási erőt, mellyel őket vagy véghez viszem, vagy vélek küzdve meghalok.

G r. Szunyog (Katihoz). Nézd leányom magad, és hasonlítsd össze Jakussits férfias meglettségét ennek fellengzésével.

Katicza. Hah! mitsoda a' Jakussits komor-sága a' Ferentzem lelkes indulatjához?

G r. S z u n y o g. Látom a' te eszedet is elfojtotta a' Szerelem esztelensége, azért nékem kell a' javadról gondoskodnom; de az előbbenihez Forgács! Jakussíts a' leányomat megkérte, mondja meg maga őszintén, ígérhet e' maga nékie olly sorsot?

G r. F o r g á c s. Azt Katicza legjobban ítélheti meg.

G r. S z u n y o g. Igen bizony midőn annak eszét már elaltatta, könnyű előre látni, ebben a' dologban hogyan ítélne. De minden hibái mellett maga eránt sem akarok igazságtalan lenni. A' szüleit esmérem, és mint igazi Magyarokat betsülöm, de az utolsó Török járásba sok szerentsétlenségek alá vettettek, és magok több Testvérek lévén, mondja meg maga eltarthatja e' úgy a' leányomat mint nálam szokta.

K a t i c z a. Az én kíváratim nem fellengzők, én kevéssel is megelégszem.

G r. S z u n y o g. Halgass, most beszéllesz így, de egy idő múlva majd megváltoznál. Igaz ugyan, a' leányom nem megvető örökségbe részesül utánnam, de — a' Feleség a' Férjnek köszönje megbetsültetését, 's szerentséltetését, más-kép őtet nem tisztelheti, ezen tisztelet nélkül pedig férfit főhatalma elenyészik, és nevetségessé válik, ilyen vő pedig nékem nem kell!

Katicza és Gr. Forgács *(letérdelnek)*
 Atyám, ne szerentsétleníts.

Gr. Szunyog. Mire való ez a' szemfényvesztés? Az én okaimat csak erősebb okok dönthetik meg, nem pedig sirások, Forgács szégyenlje magát. Hallotta mit mondtam, magam akarok lenni a' leánnyal, egyébként máshól jobb szerentsét. *(Katicza elájul.)*

Gr. Forgács. Még egyszer — —

Gr. Szunyog. A' mit akartam már mondtam.

Gr. Forgács. Akár mit teszek most, Sors! meg nem ítélsz! *(el.)*

Gr. Szunyog. Mi baja a' leánynak, gondolom nem sok, sokszor hallám, hogy újságok az Asszonyokat nagyon megrendítik, mit tsinálnának még a' tsatába, de — kell valakit a' segítségére küldenem. *(el.)*

Tizenharmadik Jelenés.

Katicza feleszmél.

Miért ébredtem fel ezen a' szerentsétlenségemet elfelejtető állapotomból! Maradtam volna benne, tudom a' Ferentzem sem tudna sokáig e' földön maradni, azután ott fönt folytattnánk az itt kezdett boldogságunkat. Nagyravágyás, hideg

szív, de legjobban ~~gazdagság~~! melly keményen büntetitek meg a' halandokat azért, hogy titeket bálvánnyoknak választottak. Mi az oka boldogtalan sorsomnak? nem más, mint hogy a' mulandóság minden töredékeny javaival körülvetette vagyok; ha nem lenne szerentsétlenségem gazdag házból születtetni, a' Ferentzem karjain a' boldogság telkein áltlebeghetnék, egy léptsővel ugyan alább, (*de annál biztossabban*) de így éppen azon adományok, mellyeket sokan irigylenek, döntenek a' vesztembe! hogyan gázolok ebből ki, nem keresem, legjobb annak ki a' hideg ész parantsait megvetette, csak a' vak sorsba bizakodni.

(*A' Kárpit lefordúl.*)

HARMADIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

(*Budetin kapuja előtt.*)

Gróf Forgács, János.

Gr. Forgács.

Itt nyugodjunk előbb, még a' nagy munkámhoz fogok, mert bár mi legyen a' következése, a' kedvesem birtokáért mindent megpróbálni eltökéltem.

János. Az álhatatosság szép férfi tulajdon, ditső, a' hal esetekbe el nem tsüggedni, de a' hol minden erőlködésnek sikeretlensége előre látható, ott az álhatatosság, és bátorság inkább veszedelem, mint üdvösség eszköze.

Gr. Forgács. A' mit gyáva' lelkek lehetetlennek véltek már sok elszánt, 's erős lelkű férfiak eszközölttek, mellyek felett a' Pórnép tsudálkozván, őket, mint nem földi lényeket tsudálta, 's imádta, de a' nyílt eszű, 's mély belátású emberek benne csak derék embereket látanak. Meglehet hogy Szunyog haragja megsilapodik, ma már reám nem haragszik, holn ap megszeret, 's holnapután vejének elfogad.

János. Ha a' Gróf Szunyog felfingereltetve durva, vagy talán a' betségletet ~~is~~ megsértő szavakkal a' házából kiűzte volna Nagyságodat, ez nevetség lenne, 's semmin sem kellene búsulni. De midőn hidegvérűen, sőt tsufolódva a' kérését megtagadta, és a' házat megtiltotta! mit lehet egy így szólló magyartól várni, 's reményleni?

Gr. Forgács. Reményleni? azt addig kell még lélekzünk, mert ha még ez a' ragyogó tsil-lagunk is elhagy, jobb tsak mindjárt a' sírba szállani. Igaz ugyan hogy sokakat megtsalt, de, sokakat boldogított is, 's miért gondoljam, hogy a' sors nékem ellenségem? mert minden akaratom azon pontba nem tellyesedik? kitudja, talán tsak egy ideig azért akar gyötörni, hogy azután annál édessebben meglepjen. Zörgess a' Várkapun! *(János előre megy és zürget)* utánna megy Forgács.

Második Jelenés.

Zordy, Gróf Forgács, 's János.

Zordy. *(kijön)* Gr. Forgács itten? tsudálom, tegnap az elmenetelnél éppen nem hivatott a' vizsontlátogatásra.

Gr. Forgács. Más állapotba kellene lennem, ha pusztá szavak is elrettenthetnének.

Zordy. Pusztá szavak! Gróf Szunyog nem szok pusztá szavakat mondani, ha a' javát akarja, tanátslom térjen vissza.

Gr. Forgács. Vissza fordulni az elkezdett útamban, midőn tagjaim még épek, nem szokásom. Zordy eresszen a' Várba, hadd vehessek legalább Katiczámtól végbucsút, vagy hadd leheljem ki lábainál lelkemet. Tegye ezt meg velem, 's ha valaha ezért szóba jönne, mindenért jót állok.

Zordy. Más az, ha az Úr itthon, más ha távol van.

Gr. Forgács. De mi kára lehet abba ha ezen tsekély kérelmemet megadja, tudom hogy úgy sem örül szerentsétlenségemen.

Zordy. *(magával, járva tanakodik)*. Ha be nem ereszttem, 's sem Katiczával, sem az attyával nem beszélhet, legbizonyosabb hogy őtet meg nem kapja. — De ha beereszttem is! a' Szunyogot magam sem gondoltam olly álhatatosnak, így sem lesz semmi az egészből, 's kitudja ha az öreggel öszvetalálkozik úgy öszvevesznek, hogy nem tsak Várát, de az egész határát tőle megtiltja. Tehát eresszük be, hiszen elég törte már nyakát az által, hogy a' kérése megadattatott. *(Forgáchoz)*. Találtam már módot a' mentségemre ha Uram Bátyám engedetlenségemet megtudná,

majd eltsinálom a' dolgot, hisz emberek vagyunk, ember társainkat tsak kell segittenünk.

G r. F o r g á c s. Köszönöm, reményilem lesz még idő, mellybe erre vissza gondolhatunk; nem jöttünk még arra, hogy a' barátságot nem tudnánk viszont megszolgálni. (be)

Z o r d i. Vigyázzon hogy meg ne lássák! Hadd enyelegjen a' sóhajtó páratska, hiszen azért előbbre egy talpnyit sem mégyen, és az elválás annál fájdalmassabb lesz. De rólam valóba kegyessen gondolkodni méltóztatik, magának megtartja a' madarkát, nekem pedig a' tollaiból akar juttatni (tsúfolódva). Igen ditső! nem leszek hátlatlan.

Harmadik Jelenés.

(Szoba.)

G r ó f S z u n y o g, Z s u z s a, és K a t i c z a.

G r. S z u n y o g. Igy kedves leányom, ez már jól vagyon, hogy nem sírsz, még azt a' bús arczát is hagyd el, de hisz ez is meglesz üdővel. Jakusits olly készületeket tesz, mintha egy Herczegnéten venne el, hat Vármegyékből hívja öszve vendégeit, 's számtalan új tselédeket fogad, — hisz a' mit én tehetek most én sem mulasztom el, mert eddig ha a' Szunyogok házába lakadalom volt, megemlegették azt husz esztendő után

is sok Vármegyék. Légy víg, a' lakodalom pompás lesz, a' vendégek száma sokra menő, a' vigság mindent felül haladó.

Katicza. Hogy lehet ott vig ünnep, hol a' fő személyek egyike szomorú.

Gr. Szunyog. Tehát ott is buslakodni akarsz? valóba furcsa szokás a' mái üdőkben, hogy olly kevés víg Menyasszonyt láthatni, de változik az üdő, úgy a' szokás is. Majd meg jön a' vigság, nézd az anyádat, *te ő hozzája most vig kedvű vagy, 's hogy megváltozott!*

Zsuzsa. *(sóhajt)* Az üdő tsak sokat orvosol.

Gr. Szunyog. Úgy te is most busongsz, hogy annál vigabb lehess. Rendes dolog hogy ti leányok nem látjátok által a' javatokat, ha magatokra volnátok hagyva, Egek mit tennétek! hány most is virágzó nemzetség régen leszállott volna azon nagy poltztól, mellyen most is tündöklük. Titeket tehát a' szerentsére erőltetni kell, és ámbár eleinte a' szüleiteket kemény szívűeknek mondjátok, azután midőn a' valódi földi élettel megismerkedtek, ha lehetne az egekbe emelnétek. Azért te is kedves leányom ne busulj, minden jól fog menni. *(el).*

Negyedik Jelenés.

Z s u z s a K a t i c z a.

K a t i c z a. (*utánna néz*) Minden jól fog menni! adná az Isten, de há atyám a' te akaratod tellyesedik, a' te leányod soha víg nem lehet. Minket a' szerentsére erőltetni! mitsoda az az erőltetett szerentse? Megesmérem jó akaratodat, de sajnálom hogy a' jószágod mellett az emberi szív nem esmértével minden hátra lévő napjaimat megkeserited.

Z s u z s a. Hallottad hogy beszéllett, azért nem is mertem tenni semmi ellenvetést.

K a t i c z a. Ez hátráltatott engem is a' kéresem megujtásától, mert az én okaim nála csak szavak, a' könnyeim gyermeki gyengeség, — mi marad más hátra, mint a' környűlményim vas járma alatt addig nyögni, még az édes halál meg nem szabadít. Édes anyám egy lévén sorsunk, együtt busulhatunk. (*a' nyakába borúl*).

Z s u z s a. (*keseredetsséggel*) Tehát az az átok fekszik nemzetségemen, hogy minden leányai szerentsétlenek? de! légy álhatatos a' békességes tülésben, mert csak így könnyitheted sorsodat, végy magadnak rólam példát, és sírj egyedül a' felett, hogy ebben a' sanyarú században születél.

K a t i c z a. A' mennyi erőt Istenbe való bizodalmam adand, és a' mennyit nemzeti büszke-

ségem nyújtand , annyival elő állok a' sorsom könnyítésére , de ha ezek elégtelenek lévén a' sorsom vas járma alatt legörbülök , magamat minden szemrehányástól mentnek érzeni , mert embertől tsak emberi , 's nem mennyei erőt várhatni. (*Forgács jó*).

Ötödik Jelenés.

Forgács, és az előbbie k.

Katicza. Az Istenért Forgács ! hogy mert még egyszer eljönni ?

Gr. Forgács. Mivel az első léptem nem ütött jól ki , gyávaság volna az egészlől lemondani. Ha most az atyád akarátja szerént nem is boldogulhatunk , meglehet hogy majd jövendőben gondolkodását megváltóztatván maga áld meg bennünket.

Katicza. Jövendőbe ! de akkor már mit használ , tegnap megvolt a' készfogó , 's nem sokára lesz a' gyász napom is.

Gr. Forgács. Nem sokára ! igen is ha késedelmeskedünk ! de a' mit tennünk kell , ma kell még tennünk.

Zsuzsi. Katicza. (*egyszerre*) Mit kedves ? mutass utat.

Gr. Forgács. Ha a' szerentsénket magunk eszközöljük. Más mód lehetetlen , minthogy vélem

még ma eljőjj Budetinből az atyám Várába, hol már a' megáldó Pap is készen vár.

Katicza. (*büszkén*) És én mint egy alávaló személy innét elszökjek!

Gr. Forgács. Hagyd a' máskor ditséretes büszkeségedet. Ez a' lépésed nem alávaló elszökés, hanem azon árkon, mellybe bizonyossan el kellene veszni, való merész által ugrás.

Zsuzsa. Ne beszélj ilyeneket Forgács, mert nem álhatsz jóta' következéseiről. Vagy gondolod hogy a' férjem ezeknek rest nézője leszen? de egész hatalmával úgy felettetek törne, hogy el kellene vesznetek; mert nagyok az öszveköttetései, és sok ember kész a' fegyverrel a' parantsára.

Gr. Forgács. A' vér eddig vízzé nem vált még, eleinten nem mondom hogy reám mint főokra nem fog megharagudni, de ha látja a' háznépünk körébe a' boldogságunkat, az álhatatosságunkról őtet meggyózzuk, ha a' többszöri kérésünket halja, lehetetlenség hogy szíve meg ne lágyuljon, és a' gyermekeit a' megengesztelt mellyéhez ne szorítsa.

Zsuzsa. Ezek tsak meglehetőségek, de ha így lehetne is, még közöttünk és kiránságunk közt iszonyú gát vagyon, a' rendithetetlen falai Budetinnek.

Gr. Forgács. Megrendíteni őket nem is akarjuk, csak rajtok túl lenni, — Üregy most beteg, Zordy van a' kapunál.

Zsuzsa. Zordy! csak annak ne hidjete, kivált ha barátságot mutogat.

Gr. Forgács. Nem is fog ő az egészből semmit is tudni, még el nem végeztetett. A' szolgám addig tartja beszéddel még mi a' várból kint leszünk, a' hol is már lovak várnak reánk, hogy a' szerentse telkeire behajthassunk. Katicza ne rontsd el a' jól elintézett dolgainkat, mert a' kit a' szerentse úgy megátkoz, hogy minden fáradsága mellett is szerentsétlen, az szánást érdemel, de a' ki az arany időt lomhasággal hagyja elfolyni, azután pedig jajgatoz, az jobb sorsot nem is érdemlett, most megyek, mindjárt itt leszek, tselekedd addig azt, a' mi a' szerentsédet előmozdítja. (el).

Hatodik Jelenés.

Zsuzsa, és Katicza.

Katicza. (egy üdeig némán áll) Édes anyám mit tanátsolsz?

Zsuzsa. Nehéz olly dologba, mellynek lehetséges rossz következéseit az ember esmérí tanácsolni, más az kisebb tárgyú dolgokban, mellyekben a' rossz tanács sem szülhet nagy kö-

vetkezéseket, de ha egy pár kimondott szavaktól két ember egész életbeli szerentséje függ, a' gondolkodó ember nem bőkezű a' tanáttsával. Ha ti a' boldogságtokat eléritek én akkor még nálatoknál is szerentsésőbb leszek, de ha én általam jönne vesztetek! nem! ezen túl élni nem tudnék. Ha elmész, én sem maradhatok itten, ha számolsz a' szerentsédre menj, ha nem, vedd a' sorsod alá magadat.

Katicza. *(büszkén felemelkedve, 's férfias elszánással)* Látom tehát hogy magamra vagyok hagyatva, félre tehát leányi gyengeség! az ész javasolja, hogy a' hajótörést szenvedő minden darab fa után nyújtsa kezét, így én is az egyetlen egy deszkához ragaszkodok, ha elmerülök is véle nem félek, mert a' legrosszabbra elvagyok készülve, tsak most *(fellengezve)* erős lélek, 's szerelem, ne hadjatok el engem, *(sebessen el)*.

Hetedik Jelenés.

Zordy, és János a' kapunál.

János. Valóba, mint mondtam, az utolsó Török látogatás olly súlyos volt, mint még soha ennekelőtte, a' rablásnak pusztításnak, 's öldöklésnek tsak akkor lett vége, midőn azt már tovább folytatni nem lehetett, szegény Uram is

megsebeztetett, de ez mind hadján lenne, csak ez a' szörnyű tsapás ebbe a' Várba ne érte volna.

Zordy. Sajnálom, de ki tehet róla.

János. Az öreg Jakussits miatt őtet eleresztteni.

Zordy. Hogy Forgács nálánál szebb, 's ifjabb senki sem tagadja, de mit tsinálhat az ember!

János. Maga Tekintetes Zordy Uram igen sokat tehetne. A' maga szavára az ura Báltya sokat ad, ha alkalmas időbe a' dolgot elő hozná, kifejtené, talán még lehetne a' dolgon fordítani.

Zordy. (*félre*) Úgy e? hát ez is betanult leczkét mond fel. Engem gondol? oh az én befolyásom sokkal tsekélyebb mint sokan gondolják. Uram Bátyám maga viszi a' dolgait.

János. Az igaz, de a' kézfogó még nem esküvő, még lehetne a' dolognak megváltoztatásán dolgozni.

Zordy. (*tsufolodva.*) Hidd el hogy én ezen eleget dolgozok, de az az öreg egy meghajthatatlan makacs ember.

János. Vagy Jakussitsot az önkényes lemondásra birni?

Zordy. Ez még nehezebb, nem tudod hogy a' vén szerelmes tizszer bolondabb a' fiatalnál. Inkább lemondana minden javairól, mint Katiczá-

ról. Ezeket mind megfontolván, nem láthatom által mit keres az Urad itten.

János, Most butsuzik el a' lelkefelétől, ne irigyelje néki ezen keserű édességet. Mit fog ezután tenni? félttem az életét.

Zordy. Hagyd el ezen félelmedet, eleget esmértem kik illy bajba lévén, a' halálokat eltökéltették, de hálá az Istennek mai napig mind friss egészségbe vagynak, (ekkor a' Váron belől Forgács megjelen, 's int a' kalapjával, melyet János észbe vesz.)

János. Ezen tsapodárok sorából kérem az én Uramat kivenni, de egy kis kérésem volna.

Zordy. (*vigyázva*), Ez ál!

János. Tsekélységből, az ide nyargalásomban a' lovam izzasztója elszakadt, ha egy másikat költsöndözni tettzene, az első alkalommal köszönettel vissza adom.

Zordy. Izzasztót? ez nem sok, mindjárt! (*befelé fordul 's véletlenül megpillantja Forgácsot, Zsuzsát, 's Katiczát*). Izzasztót! hozok mindjárt egyet, ki tudom hogy benneteket jól megizzaszt.

Nyolczadik Jelenés.

Egy félről Zsuzsa, Forgács, Katicza,
más félről Szunyog szolgálkkal.

Forgács vezeti Katiczát. Tsak még egy pár lépés, azután. — —

G r. Sz u n y o g. (*indulatossan*). Ördög Pokol! mi ez? (*kardot ránt*).

G r. F o r g á c s. (*elszánva, hasonlókép kardot ránt*). Most válik el élet vagy halál.

J á n o s. (*elől ugrik*). Nem birhatván magaddal én leszek az Úr! (*áltkarolja, 's a' rugaszkodót elviszi magával*).

G r. Sz u n y o g. (*dühössen*). Utánna, utánna, a' ki elhozza, azt nagy díj várja. (*Katiczához*). Nemzetségem elfajzott ága vesszél el! (*reája emeli a' kardot, 's vágni akarja, de egyszerre leereszti a' kardot*), nem, ön vérem gyilkosa lenni nem tudok, de — (*körül pillant, 's meglátja Zeuzsát*). Te is itt? bizonyosan te valál ennek koholója Tiborc! Tiborc (*szolga*) Tessék!

G r. Sz u n y o g. Késérd ezen alávaló személyt a' várom legutólsó szobájába, 's őrizd őtet, vigyázz hogy siránkozása gyermekké ne tegyen.

T i b o r c z. Ha még az asszonyok is kifognának rajtunk, mit tenne még a' Török! (*elkésérsi*).

G r. Sz u n y o g. (*Katiczához*). Te, az eddig ditsőségessen virágzó nemzetségem elhervadt kórója! így homályosítod az őseidtől reád maradt fényt, így akarsz engem hitszegővé tenni, az illendőség szent köteleit így tapodod? nem! az én leányom nem vagy, nem is vagy a' Szunyog vérből.

Katicza. Mit tehetek arról ha az őseim után egy érzékeny égő szív is maradt reám.

G r. Szunyog. (körül néz, 's meglát a' falba egy keskeny boltozatot ajtó nélkül). Éppen jókor látom meg, oda mész! ott majd az az égő meleg szíved egy keveset meghülhet hej! munkások! (kőművesek jönnek eszközeikkel). Ti egy falat huzzatok azon üregre, de adjatok be előbb három napra eledelt, had láthassa ebbe az üdőbe által tévedése rutságát. (A' kőművesek köveket hengeritenek oda, 's kezdik a' munkájokat). Bár tehetném hogy ez az alávalóság ne lenne az én gyermekem, és hogy a' világ ne tudná meg a' lealáztatásomat. Teremtóm! ne adtál volna inkább egy gyermeket is, mint ezt a' ki engem így megszégyenit.

(A' Kárpit lefordúl.)

NEGYEDIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

Gróf Szunyog (*maga*).

Mit tettem? szörnyőség! mit kell még tennem majd nagyobb szörnyőség. Az Istennek azon egyetlen ajándékát, mellyel megáldott, hideg falak közé zártam, 's halálra ítélttem, talán eddig meg is halt! nem! nem! nem! meg nem halt, hisz elegendő eleséget adattam nekie. Őtet el nem vesztethetem, meg kell szabadítanom, haj de annyi ember előtt az ítéletet reája kimondottam; kitsinségetmől ösmérnek, és azért, hogy a' szó, és teljesítés nálam mindég egy, tőlem félnek, és becsülnek, és ime ha szavamat vissza veszem oda minden ditsóségem; — ha tsak egy gyermeknek halgató képeről is látnám azon gondolatját: ez az a' szavát meg nem tartó, szégyenletembe a' földbe szüllyednék, nem ez nem lehet! de hah! mit fogok tenni, ha mindenki szeméből ezt olvasom, ez a' nemzetsége gyilkosa! ez még szörnyőbb, olyan az állapotom mint azon megítélt bünösnek kinek

a' sántzi munka, vagy hajó huzás között válasz hagyatik. (*Égbe emelt kezekkel*). Boldog Teremtőm, küld le hozzám Angyalodat, hogy vezessen által a' gyilkosság, és álhatatlanság sziklái között a' nélkül, hogy egyikbe is megütközzek. Vagy tegyél nagyobb jót velem, vedd magadhoz szolgádott ebbe a' napba, ebbe az órába, ebbe a' pillantatba. Akkor tudom Katiczám ki jön a' hideg tömlőczéből, mellybe a' hidegségem zárta, Forgácsnak Hitvесе lessz, és talán vele boldogabb is. Tsak mindjárt a' haza jövelelemnél a' Feleségem, vagy Katiczám, vagy Zordy a' szerelme-
ket felfedezték volna előttem, az egész más karba lenne, de az a' Zordy minden jó szolgálatjai mellett is nékem ugy látszik, mintha nemzetségem ostora lenne. De ha már minden így vagyon, kitehét az örök végzés ellen! — -- Ha a' rossz elkerülhetetlen, jobb mentül előbb rajt túl esni. Próbáljuk tehát. Zordy!

Második Jelenés.

Gr. Szunyog. Zordy (*megjelenik.*)

Gr. Szunyog (*fel, meg alá jár szorultságba, nem veszi mindjárt észbe Zordyt.*)

Zordy. Uram Bátyám felszóllított.

Gr. Szunyog. Tsak tudni akartam mint töltetett el az éjtzaka a' Váramba.

Zordy. Tsendessen, és rendessen, reggel felé megjött az elküldetett lovász levelekkel, parantsolja, hogy elhozzam?

Gr. Szunyog. Hozd el, vagy ne bánts nints üdöm. Valamit ujjat nem hozott?

Zordy. Azt mondják, hogy a' Török megint akar mozogni.

Gr. Szunyog (*fellobanva*). A' Török? nem vala elég a' mit most neki adtam! Öcsém készülj fel, hidd össze az embereimet mindjárt ellene megyünk! Vagy ne bánts még itthon nem végeztem el a' dolgaimat. A' várba nem adta magát valami elől?

Zordy. Semmi. (*Zordy örülni látszik szorongattásain.*)

Gr. Szunyog (*szorongattatva fel megalá.*) Az örök tellyesítették a' kötelességeiket?

Zordy. Pontossan (*félre*) látom mi győtri legyen elég az eddigi kinzásom, megszabadítom ettől, nem ugyan ő miatta de Katicza miatt, kit minden megvettetésem mellett is imádok, hogyan lehet ez nem tudom, de hogy így vagyok jól tudom. (*Felhangen.*) A' napszámosok is szorgalmatosak.

Gr. Szunyog. Mitsoda napszámosok?

Zordy. A' Kőművesek.

Gr. Szunyog (*erre meg dőbben, de össze-
szedi magát.*) És merre dolgoznak?

Zordy. A' kerítés végénél, de szegények
igen szomorúak.

Gr. Szunyog. És miért?

Zordy. Megengedjen Uram Bátyám, szaba-
don kimondom, a' Katicza Kisasszony sorsán,
mellynek ők voltak eszközei. -

Gr. Szunyog (*félre*). Ha ők mint eszközök
sirnak, mit tsinálják én mint indító ok. Nem halt
hiszen meg? ugy e?

Zordy. Nem, a' legjobb eledellel táplál-
tam, és a' falon rést is törtettem, mellyen nékie
ágyi ruhát is beadhattam.

Gr. Szunyog. Ezt így jól tselekedted, lá-
tom, hogy sokkal jobb vagy mint tsak elébb is
gondoltam.

Zordy. De az emberek a' jövőendő sorsán
aggodalomba vagynak.

Gr. Szunyog. Talán tsak nem gondolják,
hogy ott akarom veszni hagyni.

Zordy. Ösmérik ők Uram Bátyám állhata-
tosságát; és ettől nagyon félnek, de (*enyelegve*)
énnekem egy időtől fogva önkényes, engedet-
len napjaim vagynak, én vélek elhitettem, hogy
ez az engedetlenségének egy kis büntetése, és az

egész az ijesztésnél marad, továbbra pedig maga fogja őtet kiszabadítani.

Gr. Szunyog. Ezeket mondottad? Ha leülök az asztalomhoz olly valamit irok, hogy még késő unokáid is megköszönik ezen mondásodat. Bizony nem hittem volna, hogy így által látod az akaratomat. Mivel éppen erről van a' szó, hogyan lehetne ezt legjobban eszközteni? mert nehéz azt ezen buta emberekkel elhitetni, hogy az embernek más titkos tzeljai is lehetnek mint éppen mutatja.

Zordy. Bizza ezt reám! ez nem sokára meg lesz, addig is mindennel jól tartom.

Gr. Szunyog. Jó lesz! tedd azt a' mit legjobbnak vélsz, de nagy a' hézak?

Zordy. Az egész szobra kilátszik.

Gr. Szunyog. Jól van (*félre*) Mindjárt meg kell néznem, ha tsak távolról is. (*el.*)

Harmadik Jelenés.

Zordy maga.

Hogyan töri magát vélem azt elhitetni, a' mit maga sem hisz, ő az állhatatosság nevét fenn akarja tartani, midőn már régen elvesztette, — hasonlít azon Nemessekhez kik a' Jóságukat már

nem

nem bírják, még is a' praedicatumaik 's írásaikra kevélyek! most Katiczát meg kell szabadítnom, hogyan? ez ád dolgot, de talán boldogságot is. (el).

Negyedik Jelenés.

Azon fel, mellybe Katicza zárattatik, a' melly szobra kilátszik.

Zordy (igen nyájassan.) Reménylem, hogy az éjtzakája nem volt olly szörnyü, mint ezen falak máskép mutatnak, én semmit el nem mutattam. — —

Katicza (kihajít mindenfélét az üregéből). Itt vagyon minden, nekem nem kell, legalább így annál hamarább mindennek vége lessz.

Zordy. Mit gondol? az élete virányába meghalni akarni?

Katicza. Tehát egy tsendes sir nem kívánatossabb egy nyomoruságos életnél?

Zordy. Egy nyomoruságos életnél minden esetre, de nem egy boldognál, mint Kisasszony még érhet. Angyali Katicza! beszéltem az Attyával, már megsillapodott a' haragja.

Katicza. Tehát egy kérésem volna magához Zordy.

Zordy. Nem kérése, parantsolatjai, mellyek mennél többek, annál jobban szerentséltettek.

Katicza. Tehát kettőt parantsolok. Először ezt az üreget rakassa be egészen, másodszor, az Atyámat tartsa a' haragjába, még bizonyos lehet, hogy itten tsak a' testem van.

Zordy. Mit gondol! megengedjen — —

Katicza (*tsufolodva*). Illyenek azon kész szolgák, ezer parantsért könyörögnek, és ha az ember egy tsekélységért könyörög, magokat vissza huzzák.

Zordy. Akár mit mást, de ezeket lehetetlen.

Katicza. Távozz tehát undok, és ne keserítsd utolsó óráimat, úgy sem lehellem már soká azon levegőt, mellyet te is fertőztetsz. Látom szándékoztál, azt vártad, hogy majd a' szabadságomért fogok nálad esdekleni, te pedig olly kegyes lettél volna azt nékem azon feltétel alatt, hogy téged férjemnek válasszalak megszerezni, nem ebből semmi sem lesz! a' te kezedből még a' szerentsémet sem akarnám elfogadni, annál kevesebbet ezen nyomorék életet.

Zordy (*indulatossan*). Vessz el tehát! (*fel, alá*) minő ditsó gondolat lenne a' Förgácsért hamrjába elküldeni, és ő véle a' várból őtet kieresztetni, akár mint zúgna is a' szunyog, — de ebből nem lesz semmi is. Minden megvettetésem mellett sem hagyhatom meghalni! inkább magam kívánnék ezerszer meghalni, mint halálának tsak

távolvaló oka lenni. Megszabadítom, de nem fogok arra okot adni, hogy Forgács ölében a' szagatott szivem felett nevetessen. (el.)

Ötödik Jelenés.

Jakussits lakása.

Jakussits, Telky, Szolgák.

Jakussits. Úgy úgy tsak olly rendbe hozátok, hogy a' legélessebb szem se találjon héjánosságot, a' Várom külseje már mennyegzős, a' belseje is olyan legyen, ennek olyan mennyegzőnek kell lenni, millyet se Szunyog, sem Jakussits soha eddig nem látott.

Telky. Azt tsak tudom, hogy a' Vendégek tsudálkozással és bámulással fogják e' Várat elhagyni, ha a' Felesége Tekintetes Uramnak evvel sem elégszik meg, a' Paradicsomba is megleégedetlen lessz.

Jakussits. Meg fog ő elégedni, nem kíván ő sokat, az attya Várán kívül keveset lévén nem sokat látott azon pompákbúl, mellyeket sok Nagyaink a' hazájok illy rettenetes állapotjába is, üzni, megnem szünnék. Ezeket a' készüléteket mind ő érette teszem. Mert meg gondolván, még sem vagyok olly fiatal már! azért a' világ minden

kecseivel úgy kívánom környékezni, hogy más sors kívánása csak eszébe se jusson.

Telky. Ditsérendő feltétel, de ezek csak addig okoznak örömet még ujjak, azután pedig minden kellemeget elvesztik.

Jakussits. Ha változás kívántatik, azon is lehet segíteni, az esztendő minden szakasszait más váromba töltjük, mellyeket is ujjonon mindég feltzifrázni, és új szerekekkel fellehet ékesíteni, de mind ezeknél legjobban fogom én őtet magamhoz lántzolni a' viseletemmel, mert a' mint csak lehet, fogom szeretni, és betsülni.

Telky. Így már jobban közelit a' tzeljához, de mind a' mellett soha sem hallottam sok jót olly házasságról, mellybe a' felek az esztendőkre nagyon különbözök.

Jakussits. Éh mit halgass! ezt te nem érted! én legjobban megfoglak tzałolni a' Hitvesem szerentséltető karjai közül.

Telky (félre). Hogy ő szerentsés lesz nem kétlem, de Katicza? ez más (*Jakussitshez*) szíveimből kívánom a' viszonos boldogulást.

Jakussits. Eredj! te is azok közül való vagy a' kik akkor is felhóket látnak, és menydörgést hallanak, midőn a' nap legszebben diszcedik.

Telky. De hogyan ha Katicza szive már másé lenne?

Jakussits. Azt Katiczáról nem gondolnám. De ha így is lenne, melly leány nem szerelmes előbb másba mint férjébe, még is ha férjhez mennek arról megfélekedeznek, és az egész úgy rémlik előttök, mintha álom lett volna. Még is ezt Katicza felől nem hiszem.

Telky (félre). Mint Várnagy többet nem szólhatok, mert mi történt Budetinbe senki közlünk megmondani nem meri, mert a' millyen nagy a' jósága, olyan a' haragja is.

Szolga. Zordy ott kin vár!

Jakussits. Szabadon botsájd be.

Telky. No most! (Zordy jó).

Hatodik Jelenés.

Jakussits. Ötsém! mi jó hozott?

Zordy. Sok jó éppen nem, a' Budetini történetek, mellyeket tudom, hogy már hallott.

Jakussits. Semmit sem hallék, mi történt?

Zordy. Tehát a' szegény Katicza sorsáról semmit sem tud még?

Jakussits (hevessen). Semmit, mi a' baja, hamar, ha segítség lehetséges, minden erőmmel a' szolgálatjára kész vagyok.

Zordy. Az egésznek jó elintézésére éppen nem olly sok erő kívántatik, tehát rövideden: A' mátkája a' Gr. Forgácsal elakart szökni, én a' dolgot észre vévén, az Attyát erről hamar tudósítám, ki őtet hátráltatta, és úgy büntette meg, hogy falba rakatta, és éhen halásra ítélte.

Jakussits (*felindulva*). Mit — Szunyog az én mátkámmal így bánt! ezt nem engedem, hogy nem hagyta elmenni, az kötelességében állott, mert nekem őtet megigérte, de az én Menyasszonyommal így bánni az én tudtom nélkül ez megbánás, mellyet bosszulatlan nem is hagyok.

Zordy. Szunyog a' Katiczát úgy tekinti mint gyermekét, és véli, hogy úgy büntetheti mint nékie tetszik.

Jakussits. Igen ha tsak leánya volna, de Katicza az én Mátkám is, és jobban az enyim már, mint az övé. Telky! eredj kiáltsd oda kint: lóra vitézek!

Zordy. Talán tsak nem fogja a' jövőendő ipát haddal megtámodni?

Jakussits. Mindjárt nem, de ha tüstént a' mátkám kiszabadításába meg nem eggyez, a' mit teszek ő lássa, hej! fuvassátok a' trombitákat, és mindenki utánnam! (*el mindnyúján*).

Hetedik Jelenés.

(Budelin vára előtt szabad tér, több elbujt emberek láthatók, kik némellykor előljönnek. A' kapu be vagyon zárva.)

Gr. Forgács *(fel, és alá indulatossan.)*

Gr. Forgács. Nem ezt nem szenvedhetem, ez így nem maradhat. A' Katiczám mint egy elvetett személyt, vagy egy gyilkost befalazni, és halálra ítélni! és pedig én érettem Megszabadítlak Katiczám ha tüzes lántzokkal is lennél az üregedhez kaptsolva! az Atyádat is meg mentem azon undok névtül, melly ezen tettébül igazság szerént reája háramlana *(a' kapu fele.)* Még sem nyilsz meg szerentsém, vagy szerentsétlenségem kapuja? de várnom kell még a Várba tsusztatott embereim jelt adnak, hogy indulatosságom az egészet el ne rontsa, de azután be! Oriási erővel. Midőn a' Szunyog olly gyalázatosan megvetette kérésemet, megvallom majd eltsüggedtem, midőn elmenetelünk hátraltatott tudván, hogy erős ürség alatt lessz, már ez meg kettőztette bátorságomat, de midőn tartozkodása gyalázatos helye tudtomra jött, ez úgy megsokszorozta ereimet, hogy Herkules minden munkáit magamra vállalni kész lennék. Nagyba kaptam egy fal helyett kettőn általtörni, de ne félj Katiczám

a' ki arra elvagyon készülve a' mire én, az sokat végbe vihet, még olyat is, mellytől gyáva lelkek félve visszavonulnak, (a' kapu nyílik, a' trombita harsog) harsog a' trombita most vagy soha, (a' kapukoz megy embereivel, ő bemegy, 's nem sokára ki jön az embereivel.)

Nyoltzadik Jelenés.

Gr. Forgács. Zsuzsa, Katicza, és sok emberek.

Gr. Forgács vezeti Katiczát. Bátorodj lelkem, a' szerentsénk napja kezd fakadozni. (Jakussits, Zordy és annak szolgálai más felől.)

Jakussits. Hah! mi ez?

Zordy. Ha ezek nem elegendők majd hozok még valakit.

Gr. Forgács (elkomorodva.) Tehát így üldözl bal sorsom! (felindulva Jakussitshoz.) Jakussits! gyáván nem hagyom magamat Katiczám-tól megfosztattni! ha férfiú, ha Vitéz, ha Magyar vagy kardra (kardot ránt).

Jakussits. Gyávának eddig senki sem mondhatott. Helyet! (az emberek félre nyomulnak, a' hely középén tsatáznak Jakussits és Gr. Forgács változó szerentsével, Szunyog jön).

Gr. Szunyog. Megáljatok! Ki engedte meg az én földemen tsatázni? (*Jakussis és Gr. Forgács megállanak.*)

Jakussits. Ez betsületet illető dolog, melyet ott szabad kivívni, hol a' felek egymásra találhatnak, ezt egy Nemes sem tagadhatja meg a' másiktól.

Gr. Szunyog. Ez más, engemet erről még is lehetett volna tudósítani, hanem azért ma ezt elnézem! tehát tovább! (*némán néz*).

(*Jakussits és Forgács folytatják a' tsatát, mellybe Forgács egy erős ütést ad Jakussitsra, de ez ötet sérelem nélkül felfogja.*)

Jakussits. Meg álj Öcsém! illy vágást fiatal embertől nem vártam volna, kár volna egymást magunk között elfogyasztani, midőn a' jó kéz, és kard mai napokba a' Törökre szükséges. Öcsém! ezen viadalt vitézül megállottad — — látom, hogy Katiczáért mindent tenni kész vagy, az éltedet is kockáztatod! Jól nézvén a' dolgot jobban is illetek ti egymáshoz, azért is a' gyűrűt vissza adom (*megteszi*) ha az Attya ebbe megeggyez. (*Szunyoghoz*). Barátom! mi már eléltük a' szép napjainkat, és abba keressük boldogságunkat, hogy a' fiatalokat boldogítjuk. Én ezen fiatal hőst fiamnak, és örökösömnek elvállalom, had valósodjon meg a' már mindenfelé elterjedt hit, hogy Oroszlánykő Ura a' szép Katiczának Völegénnye.

Gr. Szunyog. Ezen nagylelkű lemondásodat, melly a' leányom szerentséjét eszközli hálas barátsággal veszem, de egyszer'smind olly tekervényes örvényből szabadított ki, mellyből soha ki nem gázolhattam volna (*kezét megfogván, fontossággal*) megeggyezek.

Jakussits. Nálam minden kész a' menyegzőre, tartsuk még meg ezen a' napon, melly vitézi viaskodással diszesítettett.

Gr. Forgács és Katicza. Áldjatok meg bennünket!

(*Zsuzsa a' közepébe, kétfelül Szunyog, és Jakussits, a' két végén Katicza, és Gr. Forgács, térdelnek, az Öregek kezeket fejekre teszik és mondják*).

Legyetek boldogok!

(*A' Kárpit lefordul.*)

Österreichische Nationalbibliothek

